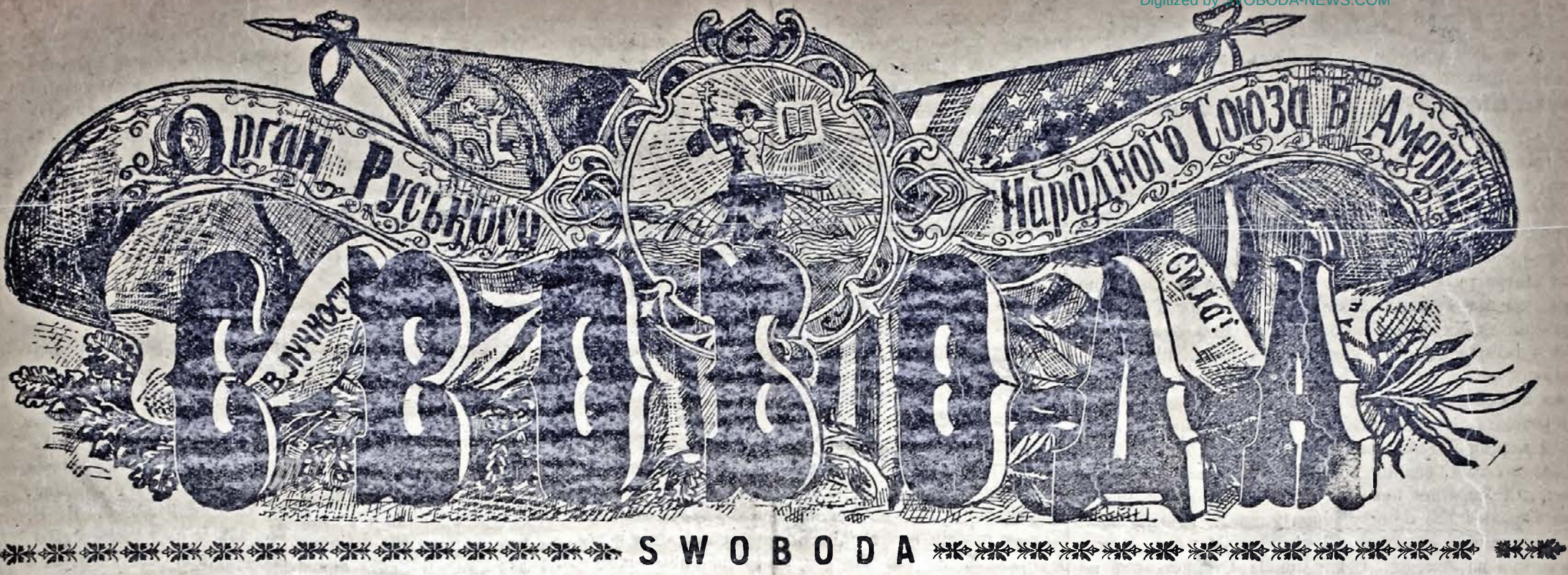

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Жовтень 1909

Розхід за місяць Жовтень с. р. єсть: За померших членів або їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 82. Войтко Іван, ум. 4,9 1909.	\$1000.00
„ 171. Федько Николай, ум. 9,9 1909.	500.00
„ 196. Міжичко Іван, ум. 14,9 1909.	1000.00
„ 108. Ярош Михайл, ум. 29,9 1909.	500.00
„ 78. Вацура Осиф, ум. 30,9 1909.	1000.00
„ 34. Гатала Михайл, ум. 4,10 1909.	1000.00
„ 63. Красівський Андрей, ум. 8,10 '09.	1000.00
„ 3. Гуль Яків, ум. 14,10 '09.	1000.00
„ 207. Ліпінська Конст. ж. Антонія 8,10 '09.	200.00
„ 81. Дурдела Михалина, ж. Осифа 26,10 '09.	400.00
„ 63. Бурка Текля, ж. Андрея (ст.) 5,10 '09.	400.00
„ 5. Вакош Марія, ж. Петра, ум. 16,10 '09.	400.00
„ 124. Фециш Гелена, ж. Осифа, ум. 16,6 '09.	200.00
„ 67. Старух Марія, ж. Леона, ум. 18,3 '09.	400.00

Виплачено за помози на суму	\$9,000.00
Платня головних урядників за Жовтень	190.00
Адміністрація Союзу за Жовтень	131.50
Коща річного засідання Р. Н. С.	300.00

Весь розхід виносить \$9,621.50

Розмет платить 10,454 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1473 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаронь, гол. касієр. С. Ядловський, гол. секр
Дм. Капітула, гол. предсід.

Повідомлене.

Отсим повідомляю ще раз всіх п. Секретарів і Організаторів, що Гол. Уряд Р. Н. Союзу не врийме ніякої декларації без виповнення доктором лікарського свідощтва на противній стороні. Дальше звертаю увагу, щоб пп. Секретарі означували на деклараціях на яку суму посмертного член хоче платити перекривнем слова ціле або половина; як також наколи приступає член жонатий, має подати імя, вік і місце замешканя своєї жени. В тій справі я вже більше до нікого особисто писати не буду, а невиконену точно декларацію зверну до дотичного Відділу.

Рівнож повідомляю, що Секретарі Відділів мають що місяця враз з розметом і деклараціями присилати і місячне справозданє без огляду на се чи був хто прийнятий або вичеркнутий чи ні. В тій ціли Головний Уряд висилає враз з розметом готовий до сего друк на жовтій папери, котрий має бути виконаний, підписаний Предсідателем і Секретарем Відділу.

Дальше повідомляю, що почавши з сим розметом, будемо вислати до Секретарів, картки, на котрих мають списати імена і адреси всіх членів, яких прийняли до Відділу чи то нових, чи з переступними листами або на ново прийнятих і прислати їх враз з деклараціями до Головного Уряду. Тим способом члени не будуть мусіти чекати цілий місяць за газетою але сейчас по приступленю одержать її.

З поважанєм

Т. Лабовський,
Рекордовий Секретар Р. Н. Союзу.

Справозданє спеціальної контролі стану маєткового і діловодства Р. Н. С.

З правдивим вдоволенєм і присмністю маю честь подати до відома чесним Братям і Сестрам, членам „Р. Н. С.“, як і всім щирим прихильникам і менше жичливим приятелям нашої славної, щиро Руської Організації, що: відповідно ухвалі, запавшій на річнім засіданю Головного Уряду „Р. Н. С.“, контролі „Р. Н. С.“ відбувала ся на днях 3, 4, 6, 9 і 10. с. м. при співучасті покликаного в тій ціли „experta“, т. є. фахового Урядника з Yonkers Savings Bank п. W. R. Cronk, а в присутности дотичних Урядників „Р. Н. Союзу“.

З як найбільшою увагою і точністю провірено всі приходи і розходи фінансового Секретаря, книжочки депозитові, чеки і т. д. Касієра і Секретаря і найдено все в вірцевім порядку.

Вислід контролі	
Маєток „Р. Н. С.“ повинен бути і єсть:	
Доходів було від Мая 1908 р. по кенець вересня 1909 р.:	\$241,928.82
Розходів за той сам час	188,310.75
	Остає \$53,618.07
% за 6 місяців с. р.	499.23
Разом на депозитах \$54,117.30	
Масток на друкарни „Р. Н. Союзу („Свобода“)	16,855.00
	Разом \$70,972.30
„Молодечий Союз“	5,625.50
% за рік	66.21
	Разом на депозиті 5,691.71
Дійстний масток Р. Н. Союзу виносить	\$76,664.01
За Контрольну Комісію „Р. Н. Союзу“	
о. Д. Добротвор р.	

I have examined and carefully audited the Books and accounts of the Financial Secretary and Treasurer and find them correct.

Statement:	
Treasurers Ac't Total Monies called for; all sources	\$54,117.30
Secretary's Ac't Total Monies called for; all sources except Interest	53,618.07
Interest Accrued	499.23
Total	\$54,117.30
Jersey City, N. J., Nov. 10th, 1909.	
W. R. CRONK, (m. p.) Accountant.	
For Auditing Committee of L. R. N. U. REV. D. DOBROTWOR, (m. p.)	

Juvenile L. R. Society. AUDITED AND FOUND CORRECT.	
Statement:	
Treasurers Ac't Total Monies called for; all sources	\$5,691.71
Secretary's Ac't Total Monies called for except Interest	5,625.50
Interest Accrued	66.21
Total	\$5,691.71
Jersey City, N. J., Nov. 10th, 1909.	
W. R. CRONK, m. p. Accountant.	
REV. D. DOBROTWOR, m. p.	

Протокол

з річного засідання Головного Уряду Р. Н. Союзу, відбувшого ся на днях 8., 9. і 10. вересня 1909 р. в Chicago, Ills.

(Дальше.)

Ухвалено, що всі ухвали Голов. Екзекутивного Комітету взглядом діловодства і заряду „Свободи“ не мають бути поміщені в тепер друкуючим ся Статуті Р. Н. Союзу, та щоби они обовязували заряд „Свободи“ до слідуючої Конвенції а відтак, если Конвенція одобрить їх, тогди буде можна вложити їх до Статута як додаток.

Дальші просьби і ухвали.

Ухвалено на внесенє о. Балого видати словенський календар на однім аркуші на рік 1910 для Угорських членів Р. Н. Союзу.

Просьбу Николая Сироїдова о запомогу, неувзгляднено.

Просьбу п. А. Хованця о позичку \$1000.00 на перший моргіч, непринято.

На просьбу Дмитра Булика, о запомогу на оборону перед неслухним оскарженєм о мордерство, на внесенє п. Бабія ухвалено \$100.00.

Просьбу Івана Сьвітєнського з Чікаго, о запомогу неувзгляднено.

На підмогу для страйкарів в McKees Rocks, Pa. на внесенє п. П. Яреми ухвалено \$200.00.

Ухвалено вислати двох делегатів з рамени Р. Н. Союзу на віче до Філадельфії в справі шкільництва. За делегатів вибрано п. Д. Капітулу і п. С. Ядловського.

На внесенє п. Ядловського ухвалено, щоби сей комітет, коли поверне з віча, списав цілий перебіг віча на письмі а відтак вислав се письмо як куренду до кожного Голов. Урядника Р. Н. Союзу, щоби вони відтак осудили скілько Р. Н. Союз має жертвувати на сю ціль.

Ухвалено помістити оголошенє (адвертайзмент) Р. Н. Союзу і „Свободи“ в календарі п. Е. Гвоздика на двох сторонах. На тім перервано засіданє до слідуючого дня молитвою „Достойно єсть“.

Третий день.

По молитві „Царю Небесний“, отворив засіданє Головний Предсідатель Р. Н. Союзу, і сейчас на дневний порядок прийшла справа Букваря на котрий свого часу Гол. Уряд Р. Н. Союзу розписав конкурє.

О. Понятишин заявив, що до сего часу надійшли дві праці Букваря і Читанки, та щоби оцінити, котра із них буде відповідніша для ужитку наших шкіль, запропонував вибрати 5 членовий комітет, складаючий ся з фахових людей, котрий має переглянути і оцінити надіслані праці.

До сего комітету на внесенє п. Кирчога вибрано: пп. Дм. Андрейка, Осина Стеткевича, П. Кирилюка, Андрія Гелу і всеч. о. П. Понятишина.

Ухвалено, що по оціненю надісланих праць Гол. Екзекутивний Комітет Р. Н. Союзу має в порозуміню з повисше згаданю оцінковою комісією дати видрукувати його, і то зі взглядів технічних в Галичині.

Просьбу п. Юрія Рилика, члена Р. Н. Союзу з Windber. Pa. о запомогу по причині спараліжованя руки, неувзгляднено, позаяк, не було доказів, чи рука єсть невилічима.

На просьбу Юрія Русняка, члена Р. Н. Союзу в Brownsville, Pa., о запомогу по причині невилічимої слабости, ухвалено, що він має предложити запри-

Продовженє на сторони 5-ій.

Богдан Хмельницький український Гетьман.

Чочапоқ повстанія й битва на Жовтх Зодах та під Хорсуем.
(Дальше.)

Пишно виїхав король з столиці але на виїзді під ним спитнувся кінь. Всі казали, що то поганий знак. Королика була дуже смутна, випроважуючи в дорогу короля. Король приїхав до Люблина і цілі два тижні ждав панського війська. Пани збирались помалу. Після Петра рушив король в дорогу, і тоді тільки почув, що вже кримський хан, прийшов на Україну і пристав до Хмельницького. Але де тоді був козацький і татарський обоз, того він не знав. Він ішов і оглядав ся на всі боки, чи не нападуть на його козаки й Татари. Не раз і не два він посилав післанців на розвідки, а вони назад не вертались: мабуть їх ловили козаки й гайдамаки та вбивали. Король роспитував в селян, селяни йому нічого не казали навмисне: „Сі Українці покотом тепер повстанці!“ промовив король і все помалу йшов уперед, щоб до нього пляхта весіла пристати. Замість до Збаража, король повернув на Золочів. Сюди привіз Стомковський королеви лист від Вишневецького. Як на лихо, літо 1649 року було дуже мокре. Цілий місяць лили дощі, як з відра. Вози грузили в грязюці по дорогах, ріки розлилися, позносили мости, позатоплювали греблі. Війська до короля зібралось не багато, тоді як у Хмельницького була така сила війська, якої ще не було на Україні від часів хана Батия.

Тим часом Хмельницький, стоячи під Збаражем назирив за кожним ступінцем королівського війська. Ті селяни, що привозили харч в королівський обоз, зараз бігли під Збараж і все чисто розказували Хмельницькому.

Король підійшов до Зборова. Хмельницький довідав ся про те, покинув під Збаражем стерегти панів піше військо, забрав з собою кінне військо і рушив під Зборів. З ним пішов і хан Іслам-Гирей з своїми Татарами. З лівого боку коло Зборова був густий дубовий ліс, Хмельницький засів у тому лісі на мило від Зборова, коло села Мінови. Поляки не знали про те і навіть не думали про козаків.

Через Зборів протікає рукав річки Стрипи. Поляки прийшли під Зборів і налагодилися переходити через річку. Перед самою католицькою Першою Пречистою король переїхав через річку, поїхав до костела і слухав там службу. Тільки що король вернувся до війська, аж прибіг один пан і дав знати, що він бачив татарський загін. Король післав одного пана на розвідки. Пан покрутив ся недалеко від свого обозу, вернувся і розказав, що він обїхав кругом на три милі і не бачив ні одного Татарина. Поляки заспокоїлись і другого дня, поставивши на річці два мости, почали переходити через річку. На дворі йшов був дощ: день був хмарний, темний. Король поставив по обидва боки війська сторожу. Козаки все чисто бачили з ліса, а Хмельницький виліз на високе дерево і роздивлявся на польське військо. Він не звелів зачіпати його, доки не перейде через мости половина війська. О півдня Поляки перевели половину війська, ще й посїдали обїдати. Коли се прибігав післанець і каже, що на польську сторожу напали Татари. Пани не поняли віри, обїдали собі, ще насміялись з післанця. Тим часом Татари розбили сторожу. Старшина з часткою тої сторожі прибіг і не самовитий і кинув ся просто в королівський обоз. Зборівські міщани, ще попереду змовились з козаками, задзвонили в дзвони. Татари й козаки зразу несподівано кинулись на панів і потрапили як раз на обїд. Пани не знали, за що й ханатись. Слуги, що везли через мости вози, покидали їх серед мосту. Одна половина польського війська ще не перейшла на другий берег. Панські голови падали як груші з дерева, вкриваючи землю. Король прислав на поміч кілька полків, Татари й козаки вирували їх в пені з усією старшиною. Богато згинувло в той час знатних польських панів. Поклали свої голови цілі полки української львівської й перемиської шляхти, що стояла з ворогами проти своєї України. На пів милі все поле й болотні луки були засіяні панськими трупами. Кров текла річками. На пів милі від Зборова не зісталось ні одного Поляка. Одних панів, окрім слуг, було вбито п'ять тисяч. Весь скарб, всі гармати й вози забрали козаки й Татари.

Побивши одну половину війська, козаки кинулись на другу. Вона вже перейшла через річку, поламала мости і стала в ряди. Але Хмельницький ще попередку післав за річку Татар. Не встигли Поляки оглянутись, а на них налетіли Татари і вдарили з одного боку. Густими рядами з диким криком кинулись на них Татари, а за ними з ліса посипались козаки. Тричі подавалось польське військо, і тричі виправлялось. На дворі був дощ, стояв туман. Татари вривались в середину польського війська і змішали його так, що Поляки били один другого. Не встояли

Ляхи і почали втікати. Король налетів конем їм на зустріч, махав шаблею, сам хапав за уздечки і вертав назад, кричав, що заколе своєю рукою того, хто посміє втікати. Але нічого не помогло. Татари лізли, наче їм хто очі повиколував. Поляки подались назад і тільки смерком перестали битись.

Настала темна ніч. Страшна була та ніч для Поляків. Всі з переляку не знали, що діяти. Король і старшина сиділи на конях, збігались на раду. „Ми пропали!“ заголосила старшина: „у Хмельницького сто тисяч самих козаків. Нам треба спасти хоч короля!“

„Я вмиру тут, а не піду з табору!“ промовив король.

Король звелів робити окопи, щоб досвіта окопатись валами.

Поляки взялись за заступи. Коли се пішла вістка між жовнірами, що король хоче покинути військо. „Се нас хочуть покинути на заріз козакам і Татарам!“ крикнули Поляки і покидали заступи. — Один Литвин розказував, що вже короля нема в таборі. А король тільки що приліг на землю, щоб хоч трохи відпочити. Тільки що він почав дрімати, перед ним став ксьондз і розказав, що між військом уже пішла недобра чутка, ніби короля вже нема в обозі. „Коя!“ крикнув король: „Я сам поїду між рядами і докажу, що я не думаю втікати.“ Подали коня. Король сів на нього; перед ним несли палаючі смолоскипи. „Ось я! осьдечки я, ваш король! не втікайте мої діти, не кидайте мене. Я вас не покину.“ У короля текли по щоках сльози. Всі Поляки заспокоїлись і знов узялись за лопати.

Стало світати. Король поставив військо на битву. Зійшло сонце. Татари вдарили на се місце, де не було окопів. Хмельницький розділив козаків на двоє: одні вдарили на короля, одні на місто. Король звелів обїдати козакам, що він віднімає гетьманство від Хмельницького, а хто принесе Хмельницького голову, тому він заплатить десять тисяч талерів. Міщани задзвонили в дзвони, закидали рови хворостом і показали козакам дорогу в місто. Козаки взяли церкву, що стояла на краю міста, витягли на неї гармати і звідтіля палили в польський табір. А тим часом Хмельницький кинув ся на окопи. Вже на окопах стояла козацька хоругва. Як хвиля води, козаки полились в польський обоз. „Бога ради, спасайте мене й Польщу!“ кричав король до Поляків. Поляки стовпились з хоругвами кругом короля, щоб його козаки не взяли в полон. Козаки розбили королівську сторожу і дійшли до самого короля.

„Згода!“ — крикнув Хмельницький до козаків і звелів перестати битись з Поляками. Битва затихла. Козаки відступились від короля. Хмельницькому не хотілось, щоб християнський король пішов у неволю до бісурманів. Козаки відступились з польського обозу.

Після того в польський табір приїхав Татарин і привіз королеви один лист від хана, а другий — від Хмельницького. І хан і Хмельницький писали до короля, що вони хочуть почати з Поляками переговори. Король згодив ся і опівдні виїхав з козацького табору трубаю і тричі затрубив, подаючи звістку, що там уже ждуть польських післанців для розмови. Король післав послів, і вони почали попередку говорити з татарськими послами. Татари докоряли Полякам, що вони були повинні платити Татарам що року податок і вже давно перестали платити, а тепер хан пристане на мир тільки тоді, як вони заплатять йому податок за попередні роки двіста тисяч золотих і що року будуть платити по 90 тисяч злотих. Окрім того хан просив, щоб король вернув давні вольности козакам.

Після того Хмельницький написав свої пункти і післав з ними двох полковників. Їх привели в пишне шатро, де сидів Ян Казимир. Кругом него стояли значні пани. Полковники поклали перед ногами короля Хмельницького лист, просячи королівської ласки і вибачення за повстання. Король взяв лист. Полковники вийшли і пани прочитали Хмельницького пункти. Хмельницький домагав ся, щоб козакам вернули їх вольности, щоб ресстрового війська було 40 тисяч і щоб король відділив для козаків границю, куди польське військо навіть не малоб права ходити; щоб на Україні не було Жидів і єзуїтів; щоб київський митрополит мав однакове право з варшавським і сидів в варшавському соймі разом з ним; щоб на Україні воеводами, старостами і іншими урядниками були тільки Українці а не Поляки.

Прочитавши ті пункти, пани почали прискати від злості, що козаки і польські піддані, хоча з ними переговорювались, неначе самостійні. Але нігде було дітись; їм хотіло вернутись до дому з цілими вухами. Король згодив ся на ті пункти і назначив козакам границю: по Овруч і Коростинцев на Волині, по Брацлав, Ямполь і Винну на Подолі. Далі тої границі козаки не мали права жити на Волині, на Подолі, в Галичині і за Припечю на Білій Русі. Для себе, на свою гетьманську булаву Хмельницький виговорив Чигиринське староство. Сей мир зветь ся **Зборівським миром**. Королівська й панська ласка була невеличка: козаки відвоювали собі від Поляків тільки ті давні вольности, що вони мали ще до унії. (Д. 6.)

Гостина руського Владими в New Alexandria, Pa.

Дня 30 і 31 жовтня мали ми, Русини на New Alexandria, Pa., величаву урочистість і велике свято, бо тоді Преосв. Владика прибули посвятити нашу Церков Рождества Преч. Діви Марії.

Перед 9-ою год. вечером прибули Преосв. Владика в асисті місцевого душпастиря, о. М. Даниловича і Високопреподобного о. Н. Стефановича з Пітсбурга до церкви. Люди вийшли зі світлом напротив Владики і попроварили їх до брами тріумфальної перед церквою, украшеною зеленою і флягами. В брамі привітав Владика щирим словом місцевий предсідатель Вас. Калина в імені всіх парафіян, а тримаючи на великій таці хліб і сіль по старому руському звичаю впровадив їх до церкви. По Богослуженню Преосвященний мали коротку науку в котрій привітали сердечно своє вірне стадо.

В неділю, дня 31-го октобра зачалось торжество посвячення церкви. Всі місцеві сполки під проводом предсідателів своїх а діти уставлені в ряди під проводом Марії Дзендзель привели до церкви Преосв. Владика в асисті о. Н. Стефановича. Що їм зачалось посвячене, як дав ся чути звук банди, що привела звиз пів тисяч народу з особного, на той день замовленого трону. Преосв. Владика довершивши посвячення при помочи о. Н. Стефановича і Високопреп. о. І. Матяцка з Клертон, зачали Службу Богу.

На Службі Божій провадили сьїв місцевий дякоучитель Вас. Лутак і Стеф. Васильчак, предсідатель Соед. ч. 52 в прекраснім угорським напіві. Служба Божа скінчилась багатоглосним, відспіваним Римському Папі, Владиці і всім присутнім. Владика вийшли з церкви щоби на дворі голосити слово Боже, бо церков наша мала, не могла помістити і половини народу. Звиз тисячки народа різних народностей обступило прикрашену проповідальницю нарочно приготовлену через п. Мих. Царбика. Люди слухали уважно науки і хибали кам'яне серце було у кого, щоби не прослезив ся почувши красноріччів слова Владики, почувши чисту як слеза руську бесїду якою говорять наші братя в Галичині і на Угорщині в чисто руських валах. І пізнав нарід, що не всі, що мають себе за проводирів народу є нашими приятелями, пізнав нарід, що багато є „водцов“ а мало отцов, пізнав нарід, що Владика їм добра і то лиш добра так дочасного як і вічного бажань.

По проповіді місцевий душпастир виступив на проповідальницю, щоби по-

дякувати всім сполкам і всім народам за їх участь в торжестві, однак Преосв. Владика самі подякували і внесли всім учасникам багатоглосний, а вкінці уділивши благословення пустились іти в супроводі священства до помешкання священника. Відколи с Нью Александрія, ніхто не бачив так красного імпозантного походу, який творили — сполки, уставившись в дві ряди в найкраснім порядку з відзнаками і прапорами під проводом Стефана Якимця і Стефана Васильчака, місцевих предсідателів руських сполків. Похід творили слїдуючі сполки: 1) женський від. Р. Н. С. ч. 238 з New Alexandria, Pa., 2) від. 227 Р. Н. С. з Derry, Pa., 3) від. 113 Р. Н. С. з New Florence, Pa., 4) від. 207 Р. Н. С. з Jeannette, Pa., 5) від. 35 з Whitney, Pa., 6) від. 25 з Trauger, Pa., 7) від. 82 з New Alexandria, Pa., 8) Соединеніє ч. 406 з Jamison, N. J., 9) Соед. ч. 502 з New Alexandria, Pa., 10) Соед. ч. 96 з Bradenville, Pa., було заступлене через предсідателя. 11) Соед. ч. 267 з Hannantown, було заступлене через кількох удів. 12) Єднота ч. 501 з Salemville, Pa., 13) Єднота ч. 589 з Jamison, N. J., 14) Єднота ч. 393 з Hannantown, N. J., 15) Єднота ч. 420 з Crebtree, Pa.

Честь і слава всім сполкам і заступникам, що не пожалували труду і коштів, прибули до нас на наше торжество.

Всі сполки проводили Преосв. Владика стрітою, що була прикрашена в англійські і руські фляги. Завівши Владика до помешкання священника, пішли походом в супроводі банди на плейз, де була приготовлена скромна перекуска. По гостині о год. 1/2 до 6-ої чужосторонні люди відїхали домів.

Преосв. Владика о 6 год. вечером мали остатнє Богослуженє і проповідь прасальну на тему що треба бути готовим на смерть в кожній годині і що треба буде здати рахунок з кожного діла слова ба навіть мисли перед Г. Богом. Коли Преосвященний скінчив науку, сумно стало всім, що вже довше не можуть гостити між собою достойного гостя і з слезами в очах працювали їх співаючи многая літа.

Присутний.

Хористна праця для кожного!

Пошукуємо чесних людей до розповсюдження нашого краєвого тютюну за сталю винагородою \$18.00 тижнево. Ся праця вель дуже поплата і легка для кожного Русина. В кожній місцевості знаходиться ся много робітників, котрі хотїли такого тютюну, який курили у своїй вітчині. Отже ми кождому дамо до розпродажу власне такий тютюн і його праця коло розпродажу совєтно винагородимо.

Пишіть сейчас по близьій інформації і приїбї тютюну, котрі вишлемо даром — залучаючи 2 ц. марку на пересилку — до
Russian Tobacco Co.
132 Nassau St., Room 301, Dept. 8,
New York, N. Y.

Чи не добре було-б?

Кожному відомо, що наш руський нарід, се нарід рільничий. Наш простолоудин тішить ся та чуєсь вдоволенний, коли у него єсть кусень землі, та сяка-така господарка. Ті, у котрих того нема, мріють лишень про те, яким-би то способом добитись до кусця землі та завести сяку-таку господарку. Бо і що спонукує наш нарід до часової — зарібкової еміграції? Наш чоловік, маючи кусень землі, держать ся при ній так довго, доки не залізе в довги „по уха“. Як обложиться довгами на всі сторони, тоді кидає вітчину, родину та іде або за море, або до Німеччини, щоби там заробити гроша, та очистити землю в тягарів.

Однак є вже споре число між нашими емігрантами в Америці таких, котрі прийшли тут з родинами з тою думкою, що заробивши гроша, куплять землю та заведуть господарку. Але надія не раз заводиться. І лучаєсь таке, що годі гроша доробитись та чоловік мігет газда остає вічним фабричним робітником. Нераз він чує, що тут або там дають землю даром. Просять, щоби брати та господарити. Однак мимо того, що „на дурничку много ласих“ мало з наших людей єсть таких, котрі відважили-б ся осісти на дарованій землі, а се з тої причини, бо гадають, що дарована земля не добра.

Таке буває в Канаді. Кілько то разів приходиться читати в „Канадійським Фармері“: „беріть, зголошуйтесь по землю, бо будете відтак жалувати“. Або кільки то разів читаєсь, що в якійсь там околиці роздавано гомстеди. В виказі взявши землю подибуємо дуже мале число Русинів. Чияж між нашим народом мало є таких, котріб хотіли мати землю. Ні! Я гадаю, що інші суть тому причини. Я осмілюсь заявити наших крикливих патріотів та проводирів, „дбаючи о долю працюючого люду“, чому то вони не звернуть уваги ось на такі річ: Чи не ліпше би то було показати чоловікові дорогу, котрою він міг би поправити свій бит матеріальний, ніж підюжувати брата на брата, тому тільки, що він інших переконань. Але щож? У наших проводирів лиш на язиді добро народу а на думці „бізнес“. Намі проводирі потрапляють лиш кричати — „не вір в науку церкви, не вір в Бога, будь протестантом, будь соціалістом а гаразд тобі буде“. Так! Буде гаразд — але кому? Хіба тому, хто кричить.

Однак мені о що иншого ходить. В „Канадійським Фармері“ вичитав я, що в Мексико єсть земля даром. Я зацікавившись тим, удав ся на подану адресу о інформації. Отримав їх від „Mexican Government

Land Syndicate“ в Del Rio, Tex. і довідав ся, що там працює та займаєсь колонізацією один Українець. Він мені пояснив, що Мексиканський ряд хочаки піднести в краю господарку рільну. роздає даром землю та всякими способами старає ся допомагати людям, котріб хотіли осісти на дарованій землі. Так приміром таким, котрі не мають грошей, щоби розпочати господарку, буде мешкане, дає господарські знаряди, худобу, збіжжє і все потрібне на початок, а за се жадає половину збору так довго, доки чоловік не зможе отриманого рядови сплатити. Розумієсь, що той, хто має 200 до 400 доларів на побудоване хати, на знаряди і худобу, дістає гомстед і рядови нічо за се не платить.

Земля єсть урожайна та придатна під управу всяких рослин а передовсім кукурузи, бараболі, тютюну і ячменю. Зими в сих сторонах нема. Збір два рази до року. Повітря здорове, клімат лагідний.

Дальше я довідав ся, що ряд радо згодиться на покритє коштів, еслиб якийсь товариство хотіло розслідити околицю, та в сій справі вислало делегатів до Мексика, щоби відтак по розслідуванню заохотити людей до осідку в Мексикі.

Отже, чи не було-б то добре, щоби подумати над сею справою, обговорити її в часописях, та відтак уповажнити когось, котрий-би зажадав докладних інформацій, та сели-би ряд справді згодивсь на понесене коштів делегатів, котрі-б мали розслідити околицю, вибрати таких делегатів, а они по розслідуванню далиб справозданє зі своєї поїздки в часописях; если-би обставини були сприяючі заохотили-б тоді нарід до еміграції в Мексикі.

Гадаю, що така „політика“ була-б дуже користна для народу а що більше, ті, котрим добро народу лежить справді на серці, дали-б наглядний доказ своєї ширости в праці для народу.

Що більше, наш нарід, так з Галичини, Буковини, Угорщини, як і України чим рік тим більшим числом починає емігрувати за море. Вступ до Злучених Держав утруднений. Всякі агенти будуть старатись звернути нарід до північних, зимних околиць Канади або в ліси Бразилійські. Отже чи не добре-б було звернути еміграцію в Мексикі. Єще раз говорю, що то малоби стати ся лиш тоді, коли-б вислані делегати висказали ся про розслідувані землі і умови користно.

Кого ся справа заінтереує, прошу висказати свої погляди в „Свободі“, котра радо помістить всякі голоси в тій справі.

Для тих, котрі хотіли-б ся довідати де-чого о сій, подаю адресу канцелярії, котра займаєсь колонізацією Мексика: The Mexican Government Land Syndicate, Del Rio, Tex.

Петро Кириллю.

Під розвагу церковним громадам.

Бели котра з церковних громад буде або наміряє будувати нову церкву, або до цілковитого її викінчення потребує красного іконостаса, нехай не пожалує ні труду ні гроша, а вишле одного-двох делегатів оглянути іконостас в руській церкві в Butler, Pa. коло Пітсбург-а. Я не давно гостив в Butler, та мав нагоду оглядати своїми очима захвалювану роботу п. Луговяка.

Справді п. Луговяк доложив всіх старань, щоби вдоволити і найвибагливішого критика. Робота різбярська і позолотнича (се фах п. Луговяка) викінчена знаменито. Помимо того, що малярська робота не дописала, не достроїла ся до цілости, однак артизм п. Луговяка покрив иньші браки. Згадати належить, що роботу малярську, (образи) обняв якийсь маляр з Pittsburgh-а, котрому як згадав'єм не пощастило, бо чоловік чужий по народности, то при тім не знав чий духа нашого обряду. За те робота різбярська і позолотнича п. Луговяка вийшла прекрасно, за що удостоїв ся признання і похвали від знатоків.

о. Василь С. Грицак

Де що з Манчестер, Н. Г.

Певно чесні читачі здивують ся, побачивши повисший наголовок.

І дійсно, дивно то троха, а особливо тим, що читали з різних стейтів про всілякі „Просвіти“, закладаня церковей, шкіл а з Нью Гемшир стейту, ніколи нічого, мов-би там і не було Українців І для того певно мислите, що в тім стейті мало живе Русинів, та мало руського духа. А тимчасом в тім стейті живе богато Русинів, котріб могли знаменито стояти. Але щож, коли вони страшно побаламучені газетними шматами.

Рівнож і в нашій місцевости живе поважне число Русинів.

Числять тут всіх Русинів до 450 душ, але між ними є і такі, що хотіли-би будувати „Polskę od morza do morza“, а не бракну і також кнutosлавних; не богато їх між нами, ні, але все находять ся.

У наших стейті не побачите чесні читачі ні руських церковей, ні шкіл; однію на цілий стейт церква є сьв. Покрови в Манчестері.

Два роки незадовго буде, як ми Галицькі Русини побудували сьв. церкву та показували братства і т. д.

Але по правді сказати, ми не були тоді такими мудрим як днеська. Хтось певно поспитає, чому то вони хвалять ся, що днесь стали мудрішими та ліпшими як були.

Ось послухайте чому.

От приміром наші Русини з Манчестер отворили школу для дітей при церк-

ві з днем 12-го падолиста с. р.; хоть виправді маленьке число дітей учить ся але все є та потіха, що наша молодіж в тій школі пізнає правдивого Бога, просвіту та науку. І вже днесь можемо почути з молодих сердець горячі, палкі слова:

„Слово рідне, мово рідна, хто вас забуває, той у грудях не серденько а лиш камінь мас“...

Другим поступом наших Русинів було отворене з днем 9-го падол. с. р. курсу для неграмотних, то є школи для всіх невміючих читати та писати, так молоді як і старших.

На разі записалось до сєй школи 18 душ і наука почала ся. Неграмотні крім письма не одного доброго та користного навчать ся. До школи неграмотних приймає ся від 15-го року житя.

Наука відбуває ся що дня в тій самій гали коло церкви, до котрої і малі діти ходять, а починає ся о годині 7-ій та триває до 9-ої вечером під проводом нашого дякоучителя д. Петра Янковського.

Третю славою було заложене дня 8 лист. с. р. „Кружка для ширеня гр. кат. віри“. На тім засіданю обняв о. Волянський всім людям докладно, ціл того кружка і як треба старати ся про розширенє віри.

До комітету ввійшли: В. Пільх прде., Гриць Волюх кас., Мих. Восий з. пр. Петро Янковський секр. На разі приступило 8 членів до сего релігійного Кружка.

Красне то діло, до котрого запрошуємо всіх наших парохіян з Манчестер, як також із околиць Морене то з Бостон.

Кінчимо, висказуючи надію, що коли возьмемо ся всі за руки, і станемо твердим муром проти злих людей, то певно „засвітить і нам сонце у наше віконце“.

Парохіяни з Манчестер.

РУСИНИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА. СОЮЗ ПЛАТИТЬ 1000 ДОЛ. ПОСМЕРТНОГО.

РОСІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ.

Одинона без пересідання лінії поміж Росією а Америною.

Почтові пароходи.

Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909.

Двошрубвий парохід „Росія“ — листопада 6-го 1909.

Ті, що їдуть в кабінах сьв. у візівні від оглядів в Кестлгардені і вислідують впрест в порті, если они вістали оглядати через лікарів і урядників на шифі.

Ціни умірковані.

За близькими інформаціями звертати ся до:

A. Johnson & Co.,

Gen. Pass. Agent,

27 Broadway,

NEW YORK, N. Y.

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожне братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожне братство заслати 5

доларів до каси „Союза“.

Даром дамо кождому великий русько-англійський Тлумач
під дуже легким умовом:
хто пішле через нашу Руську Компанію:
„Ruthenian Exchange Co.“
до краю не менче як 100 корон на раз або
купить шифкарту у нас — дістане даром
Русько-Англійський Тлумач.

Пам'ятайте, що условия легкі і нічо Вас не коштують. Если Вам треба післати гроші до краю, Ви їх мусите через когось післати, если Вам треба шифкарти, Ви її мусите у когось купити. Чомуж би Ви мали купувати шифкарту і посилати гроші через чужих — а не через своїх людей? Руська компанія „Ruthenian Exchange Co.“ містить ся в редакції „Свободи“, і дає половину доходу до каси Р. Народного Союзу, має кавцію 15.000 і єсть під контролею стейту. Посилає гроші по цілїз уміркованих, спродає шифкарти на всі лінії, помагє в клопотах приїзджачим емігрантам, коли не можуть дістатись з „Касельгарди“, опікує ся широ переїзджачими до краю, в Нью-Йорку, де кожний незнакомлений стрічає ся з трудностями і легко попадає в розличні клопоти.

Тому Русини: чомуж би Ви не мали підпирати Руську Компанію, а тим самим самих себе? Если удаєть ся до нас о поміч — отже також помагайте і нам.

Ми певні, що если звернете ся до нас, будете вдоволені так, як ті всі що до тепер до нас удавались, та не тільки Ви самі будете пересилати гроші і купувати шифкарти у нас, але і всіх Ваших знайомих будете до сего наклонювати.

Русько Англійський Тлумач се нова претарна книжка, позиточна для кожного Русина в Америці, обіймає 254 сторін друку. На пересилку книжки присилаєть 6 цт. стемплями почтовими.

Хто нехт? Сей дарунок важний до 1-го Січня 1910 р.

Адресуйте:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

До всіх, в справі важній для всіх!

ПРОГРАМА

торжества отвореня українськ. бібліотеки

при Тов. Р. Мол. Клюб Поступовий

яке відбуде ся

в неділю, дня 21. листопада с. р.

о год. 5 ій пополудни

в гали гр. кат. церкви

plr Greene & Sussex Str., Jersey City, N. J.

1. Вступне слово: прде. Р. М. Клубу Пост. тов. С. Миланович.
2. „Вставай Україно“ — хор мішаний — Тов. Укр. „Муза“.
3. Відчит: Короткий огляд історії Русь-України від X до XIX столітя — тов. Ст. Костів.
4. Завіщанє — Шевченко-Вербицький (octat) хор міш.
5. Деклямація: „Гамалія“ — тов. М. Микитини.
6. „Гулялі“ — Шевченко-Нижанковський — хор. муж.
7. Деклямація: „Любі“, Ів. Павчак.
8. „Ой вербо“ — хор мішаний.
9. Деклямація: „Варена сокпра“, т. В. Цаповський.
10. „Молитва за Русь-Україну“ — хор шк. дитий.
11. Деклямація: „Вбіла“, т. Мих. Свдор (мол.).
12. Кінцеве слово — о. А. Улицкий.
13. „Що не вмерла Україна“ — гимн.
14. Слїздо до учасників — тов. М. Свдор (стар.)

На се торжество запрошає „Руський Молодецький Клуб Поступовий“ в Джерзі Ситі, Н. Дж. всіх місцевих і доколичних Русинів-Українців і приятелів просвіти.

Добрі Фарми в стейті Нью Йорк.

МОЖНА КУПИТИ ТАНО НА СПЛАТУ РАТАМИ З БУДИНКАМИ І ЗАСІВОМ, В ЧАСТИ ПОЛОЖЕНІЙ ВЛИЗЬКО ТОРГОВИЦЬ, ЗЕЛІЗНИЦЬ, ШКІЛ І ЦЕРКВЕЙ.

Бюро Рільництва стейту New York може безплатно руським господарям емігрантам сполучитись з рільництвом стейту New York і ульокє купуючих фарми, арендуючих або робітників.

45-48

По дальші інформації приходіть або пишть на адресу:

Commissioner of Agriculture

23 Park Row New York City.

G164

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожне братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожне братство заслати 5

SWOBODA

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
124 Hudson, New York, N. Y.

Published by

The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,

Superintendent

411 Washington Ave.,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,

editor

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,

manager,

184 Hudson Str.,

NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**Газета для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплатувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посилати в ре-
дакцію лисом, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (мові ордер). Money order
по картотці, котру дістанете
від поштаря або агента на ек-
спресовій офісі, пішли нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

124 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.**Се і те.**Страшна катастрофа з су-
боти, яка лущила ся в мі-
стечку Cherry, Ill., опять
звернула увагу на обста-
вину, як мало тут робить
ся, щоб запобігти подібним
нещастям. Рівнож опять
дійсність показуюча, що
для сиріт і вдовиць по сих,
що падають трупами на бо-
євищі праці наш устрій не
дає нічого.Средства і прилади охор-
онні коштують гроші. І
так довго, як держава не
присилус капіталістів за-
вести средства охоронючі
життя робітника, тих средств
не буде. І так довго жите
се буде наражене на небез-
пеку, так довго смерть бу-
де справляти свої страшні
живня. Життя людське в
нашій республіці є незви-
чайно дешево.Для сиріт і вдів по вби-
тих майнерах говернер стей-
ту Ілінойс розписав склад-
ки. Можливо, що і заводів
каси виасигнують їм під-
моги. Однак се все не охор-
онить їх перед нуждою і
недолею.Приватна асекурація ні-
коли не є в силі нереняти на
себе ризика випливаючого
з охорони праці. Чи скорше
чи пізніше, — держава бу-
де мусіти взяти діло в свої
руки. А се стане ся тимскорше, чим скорше робучі
маси згідною фалангою се-
го зажадають.

* * *

В політичній життю аме-
риканської Руси-України
наступив страшний катак-
лізм: як колишній Єгова
на Синайській горі, так явив
ся на редакційнім стільці
„Хлопського Параграфу“
новий редактор і сейчас
в ім'я засади: „нова мітла
завсєгди ліпше драпас від
старої“, почав з нової бочки
сипати паперові громи —
річ зовсім природна для
„поступовця“ — передовсім
в сторону „Свободи“.Нам зовсім витовкуваний
гнів товариша редактора.
Бо станьте лиш в його по-
ложенє, та скажіть, чи чо-
ловіка не може шевська
пасія пирвати: „Свобода“
хоч на її чолі не пишає
ся напись „Орган робіт-
ничої партії“ підпирає —
і то тільки на злість „Хл.
Пар.“ — морально і мате-
ріально робітників (гляди
понисну Подяку) — а „Хл.
Пар.“ хоч і має чорне на
білім, і то навіть видруко-
вано, що тільки він виключ-
но є „патентованим прия-
телем, опікуном, покрови-
телем і прочія і прочія „ро-
бітничої партії“ мимо лайки
і то від самісінького свого у-
родження аж до тепер зробив
для тої „робітничої партії“
одну величезну, з бездон-
ною дірою н-у-л-ю.Ми однак не є злі люди,
та хотіли-б з усяким жити
в християнській згоді. І то-
му подаємо Хвальний Ре-
дакції „Хлопського Пара-
графу“ одну малу пропози-
цію. Власне одержалисьмо
від центрального комітету
робітничої юнії в McKees
Rocks, Pa. виказ усіх дат-
ків присланих на підмогу
страйкарям від Русинів-У-
країнців з Америки. Ся су-
ма виносить 400.75 дол. На
ню зложила ся сума зібра-
на „Свободою“ (125.27),
жертва Р. Н. Союзу (200.00)
від „попа“ о. Лучечка
(10.00), від церковної
громади в Northampton
(17.60), ріжні братства з
Йонкерс, Н. Й. (30.00) та
опять церковна громада
в Йонкерс і то зібрано в
часі акафисту (17.88). Но,
а деж сї приятелі, прихиль-
ники, покровителі „робіт-
ничої партії“? Їх нема.
Не вірячи своїм очам, ми
справили 100.000 разів по-
більшаючий мікроскоп і ще
раз переглянули лісту
жертв. І опять від „Хл.
Параг.“ ми нашли велику
дулю. Га, — думаємо —
можливо, що передплатни-
ки „Хл. Параграфу“ та са-
мий найзлидненіший люм-
пенпролетарят, якого не
стати на марний цент на
допомогу хля братів борю-
чих ся в ім'я ідей і добра
усего тутешного робітни-
цтва. Але деж то редакція
певно писала пламенні за-
зиви, огнисті відозви, що
аж крушили ся граніт і ске-
лі. Але научені досвідом
ми відразу з мікроскопом
побільшаючим 500.000 разів
переглянули всі числа „Хл.
Пар.“ та і нашли — аж
дві дулі. Бо ті, що на сво-ім чолі пишуть шумний
шильд соціалізму, що го-
лосять себе одинокими за-
ступниками і оборонцями
„робучої партії“, ті — ко-
ли члени тої робітничої
„партії“ пухли з голоду,
коли їх діти засохлими,
спаленими від голодової
горячки устами ле-
бедили „хліба“ і простяга-
ли марненькі рученята, ті
тоді місто помочи, місто
хліба годували їх байками,
„що сніло ся єпископови“
або „що думає вуйко“!....Так помагав „Хлоський
Параграф“, орган робіт-
ничої української партії в
Америці“ своїм вмираючим
з голоду братам...Але лишім се. Як зазна-
чено по переду, ми є згід-
ні люди, а особливо де хо-
дить о добре діло ми ра-
до уступаємо. Тому то за-
являємо прилюдно та по-
даємо до відома хвальній
Редакції „Хлопськ. Пара-
графу“, що ми зовсім не
опатентовували для
себе справи підпомоги
страйкерів в Микисраке,
отже Хв. Ред. може зовсім
безпечно нью займати ся,
без обави на правні наслід-
ки і то тим більше, що
там сидить в криміналі ще
до десяти братів, що по-
терпіли тільки за за-
гальну робітницьку
справу.Даємо отже знамениту
нагоду Хв. Ред. „Хлоп.
Пар.“ перевести в діло се,
що стоїть і стояло до те-
пер тільки видруковано на
першій сторінці їхньої ча-
сописи, та заявляємо уро-
чисто, що коли побачимо
хоть одно добре діло, то
сейчас перестанемо уважа-
ти Хв. Редакцію — за бре-
хливе цуцєня.Гадаємо, що з такого чо-
сного соперництва виїде
далеко більший хосен для
загалу, як з усіх пустих а
глупих лайок заповнюючих
усі сторінки „Хл. Пара-
графу“.

* * *

Коли вже була бесіда про
Хв. Ред. „Хл. Пар.“, то
не мож промовчати і про
голос одного „члена Р. Н.
Союзу“, що затагнув свою
пісню у тій же часописі
(ч. 17).Ред „Хл. Пар.“ в тім
числі в статі „Поступ а
ми“ говорить: — „Все мож-
на спинити на світлі, та
думки не можна спинити“,
— а ми, маючи на думці
власне оттого „члена Р. Н.
Союзу“ додаємо під його
адресою маленьку поправ-
ку: і людської глупоти.Бо тільки людська глуп-
ота може оправдати всі
понаписувані ним дурниці.
Бо тільки чоловік глупий,
який хоть сам був на Кон-
венції в Філадельфії, чув
ухвалювані там справи о-
після може писати, що Гол.
Уряд Р. Н. Союзу на вла-
сну руку жадає від ново-
приступаючих членів лікар-
ського свідомства. Бо тільки
дурак, маючи в руках Ста-
тут Р. Н. Союзу, не знає
у нїм найти параграфу 200.Що до иньших закидів
сего добродія, то відсилає-мо його до поміщеного в
тім числі на першій сторо-
ні справоздання спеціальної
контролі масткового стану
Р. Н. Союзу. Коли йому
ще крихітку свитає в голо-
ві, то хіба зрозуміє, що і
пишучи про „господарку
фінансову“, рівнож напи-
сав дурниці.

* * *

Щоб гідно відповісти на
усі вуличні лайки, ви-
слови і епітети від яких
аж кипить „Поступ“ тре-
ба бути хіба самому опе-
ратором чужих кишень, роз-
бивачом бюроків, опісля по-
бирати академічні науки в
криміналах та повитирати
собою всі підлоги під ла-
вами по шинках, всі гно-
івки та всі риншотики. І то
сумніваємо ся, чи назби-
рав-би хто по всіх тих
цвітниках людського шу-
мовиня і відпадків тільки
вуличної лайки, кілька її
містить ся на одній сто-
рінці „Поступу“.Ред. здасть ся не знає,
що тут за ширене обскур-
ної літератури та демора-
лізації поштової уряд по-
тягає ди строгої відвічал-
ности. А перше ліпше пе-
реложене число „Посту-
па“ викличе у Вашингтоні
небувалу сензацію, — в не-
смертельну славу „абще-
руським“ писакам.**367.**І опять наспіли вісти,
страшні навіть і на Аме-
рику: чотириста майнерів
впало жертвою страшної
експлозії в майнах вугля
коло Cherry, Ill.Коли в суботу, 13-го с. м.
ранком почала ся праця,
з'їхало під землю 480 май-
нерів. Вони становили май-
же ціле мужеське населєнє
містечка. Що кількадесят
з них живе, завдячують
се тільки тій обставині, що
пару хвилин перед експло-
зією покінчили свою шихту.Нещастє спричинила ек-
сплозія газів. Сейчас по
вибусі, який в промірі
кількох миль потряс землею,
почали клубити ся чорні
важкі хмари димів з отво-
рів майни. В мить при майні
найшло ся усе населєнє
містечка. Почато ратункові
праці. Однак одурюючі
дими і гази, добуваючі ся
на зверх, та невиносиме го-
рячо унеможливили вся-
кий почин дістати ся до не-
щасних під землею. Рівнож
і поміч, яка наспіла з око-
личних місцевостей, як
Princeton, Kewanee, La
Salle, Spring Valley і Lodd
не вдіяла нічого.З'організував ся сейчас
корпус охотників, які по-
становили за всяку ціну
дістати ся до нещасних.
Формен Тома Flood зголо-
сив ся перший, за ним пі-
шов I. Lewis, I. Bundy, D.
Fermenty (клерк з гросерії),
A. Nourberg, I. Шарбін-
ський, R. Clark, I. Jami-
son, I. Shears, H. Stewart
і J. Vearley. І одинадцять
сих героїв, несучи поміч
нешасним своїм братам,
найшло рівнож страшну
смерть у майнах.

Честь їх памяті!

Шість разів, раз по раз
неустрасими герої з'їздили
у глибоку на 500 стіп шахту.
Перші три рази мусіли сей-
час, як лишень дійшли до
вугляної жили дати сигнал
до повороту. Позаяк грози-
ло їм удушенє і спалєнє
в пекельно гарячій атмо-
сфері. Ослаблених до краю,
майже з потрісканими лег-
кими добуто на зверх. Тре-
того разу лікар, др. L. D.
Howe, який прилучив ся,
впав непритомний і його
мусіли відвезти до шпи-
талю.Мимо вговорюваня уряд-
ників, одинадцять героїв
порішили поспробувати ще
раз. Жінка одного з них
конвульсійно хопила мужа
за ноги, та з роздираючим
серце плачем молила його,
не йти під землю. „Я
знаю — ридала — що ви
всі там загинете!“І слова її стали страш-
ною дійсністю. Великий
кіш з отсами, що йшли не-
устрасимо на смерть тихо
скогив ся у чорну прірву.
Задержав ся при вході до
другої вугляної жили. Три
хвилини ждав машиніст на
сигнал, щоб кіш підняти
в гору. Його не було. В
страшнім прочутю, не жу-
чи далше, з можливою
найбільшою шкоростю по-
чав тягнути кіш в гору.Грозою проймаючий вид
розточив ся перед очима
присутних. Коли кіш йшов
поволи в долину море по-
луміни обхопило героїв і
і усмажило їх на вуголь.
Одинадцять нових трупів.
Три хвилини тревало тільки
— а з одинадцять найшля-
хотніших людей лишило
ся одинадцять спалених на
вуголь, чорних трупів...Говернер стейту Ілінойс
зарядив сейчас строге слід-
ство.Число погібших вино-
сить 367. Гадку, що кого-
небудь вдасть ся вирату-
вати, залишено, як зовсім
неможливу до виконаня.
Всі майнери, що находять
ся в долині, в горіючій
пеклі днесь уже мусять
бути трупами.В містечку нема ні одно-
го дому, який не оплаку-
вав-би когось. В однім оди-
нокім блоку з 66 муштин
лишило ся в живих тільки
2-ох. Одна жінка, якої чо-
ловік і двох синів нашли
смерть глибоко під землею
збожеволіла.Людська мова за бліда,
щоб описати розпуку остав-
ших. Коло входу до май-
нів стоїть не лиш усе на-
селєнє містечка, але і всіх
дооколичних плейзів. Плач
і зойки сиріт та вдовиць
лунають довкруги майже в
усіх мовах. Вість, що під
землею лютє страшний
пожар, та що в багато міс-
цях позавалювала ся земля
відбирає бідакам майже ро-
зум. Бо усяка надія мину-
ла ся...А лишивших ся жде
страшна доля. Число осир-
отілих діточок подають на
више 1000, вдовиць біль-
ше як 100. Зі смертю їх
живителів пукає в їх хати
неумолимий голод. Говер-
нер стейту в гарячій ві-дозві просить усе населєнє
Злучених Держав прийти
своїми лептами в поміч си-
ротяттам.**ПОДЯКА.**McKees Rocks, Pa. 12. лист. 1909.
Хвальна Редакції Свободи!Сею дорогою складаємо сер-
дечну подяку усім чесним жер-
товодателям, які зложили свої
лепти на підмогу у нашій важкій
боротьбі, в часі пропагандного
страйку в McKees Rocks, Pa.Честь і Слава Головному Уряд-
никам Русько-Народного Сою-
зу, які на річній Конвенції в Ші-
каго, Ілл. справедливо і вірно
засадам і назві організації ухва-
лили і жертвували на сю ціль
200 доларів.Честь і слава всім жертводате-
лям, які на поклик „Свободи“
зложили 125.27 доларів.Честь і слава Вс. о. П. Лучеч-
кови за жертву \$10.00. Честь і
слава парохіялам з Нортгемп-
тон, Па. за їх жертву в сумі 17.45
доларів. Сердечна подака Д. А-
лександрови Горошак за його
труд та колекту від слідуючих
жертводателів: Ст. Чачнавський
25 ц., Афан Живан 25 ц., Петро
Живан 25 ц., Сем. Федук 25 ц.,
Гн. Кобасар 25 ц., Гр. Чех 25 ц.,
Френк Сокол 10 ц., Н. Писар-
чик 10 ц., Йос. Цап 10 ц., Петро
Станчак 10 ц., М. Мацієвський
10 ц., Ан. Позик 10 ц., Давид
Живан 15 ц., Теоф. Пасарчик 10
ц., Теоф. Лепак 10 ц., А. Ципи-
ла 25 ц., Ів. Мохим 25 ц., Іван
Роняк 25 ц., Петро Бортник 25
ц., Гр. Кравчик 25 ц., Ів. Ключа
25 ц., Ник. Глюс 25 ц., Андрей
Хойнак 25 ц.Всі вище означені жертви
віддано на руки „Комітету обо-
рончого“ (Defence Fund).При сій нагоді ми винні да-
ти нашому загалови одно пояс-
ненє. Всі вище наведені жертви
були жертвовані і призначені як
підмога для страйкуючих. Комі-
тет страйковий одержав їх однак
в пару днів по страйку, то є тоді,
коли робота почала ся на ново
та перша біда минула ся. Запи-
тає отже не один слушно куди о-
бернено сї гроші?Дійсно: страйк скінчив ся —
але не для всіх. Іменно підчас
страйку арештовано цілими ма-
сами наших товаришів і поза-
суджувано їх на більші або мен-
ші грошові кари. Не маючи з від-
ки їх оплатити, вони мусіли-б
бути йти і витирати кути ареш-
тів і криміналів. Вони бороли ся
за нашу спільну справу, і ми не
могли глядіти байдужно на їх не-
долю. За них заплачено кошти
судові і наложени кари.Крім сего всім найця-
тлїв ох найліпших наших борців
за сей хліб наш насущний пере-
сиділо кілька місяців в тюрмі та
ледви послідніми днями вдало
ся нам кількох з них відстати
на волю. І щоб ратувати запро-
торених наших найліпших то-
варишів — пішли всі гроші, які
наспіли на руки комітету по
скінченню дісного страйку.Крім сих ще майже десять
наших товаришів з браку по-
дрібних фондів на оборону си-
дять у тюрмі а „комітет оборо-
ни“, по витерпаню всіх своїх
фондів ще раз звертає ся сею до-
рогою о жертви, кличучи зара-
зом:Робітники! Дійсна борба на-
чала нас цінити вагу організа-
ції. Найтяжша борба, яку робіт-
ник звів тут з капіталізмом при-
несла нам побіду лишень тому,
що ми відложили усі особисті
інтереси на бік та станули під
одним стягом, згідні, дужі, непо-
бідимі.Робітники-Українці! Органі-
зуйте ся! Се є одинока і єдина
путь, яка веде до побіди.

Йосиф Рейда

предсідатель юнії: Industrial
Workers of the World (Loc. 296)-

СПРАВИ „СОЮЗА“

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

**Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.**

**Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.**

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідатель:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg,
Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 816 N. Frank-
lin St., Philadelphia, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Пурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke Mass.

**Головна Канцелярія Р. Н. Со-
юза знаходиться під числом**
123 Sussex St., Jersey City,
N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Приймає членів до 45 літ
жизня.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отец родини в шпитали
божевільних, Союз платить
шо року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
всі гро і нале до к Р. Н.
Союзу, посилася як так: на money
order-ах або чеках виписує ся
імя Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Дальше так записати money-
order або чек не посилася до
Голов. Касієра, але враз з ви-
казами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секрета опісля відсилає
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 1094 КВІТ \$400.00
на чотирьох доларів, котрі п.
Осиф Риджанич отримав як по-
смертну запови по жені Кате-
рині з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.
Terryville, Conn. 28. жов. 1909
Осиф Риджанич.

Свідки:
Филип Лига,
Максим Вавричак.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ (число) 54.
Михайло Бобик предс.,
Юрій Ціхонь секр.

Ч. 1028 КВІТ \$379.80
на триста сімдесят девять до-
ларів 80 центів, котрі п. Николай і
Анна Шевчик, родичі отримали
як посмертну запови по Ми-
хайлі Шевчик з Головної Каси
Руского Народного Союзу в А-
мериці.

Пядиках 10/25 1909.
Николай і Анна Шевчик.

Свідки:
Вас. Семенюк нач. громад.,
Іван Березовський.

Від Уряду Громадського в Пя-
диках.

Ч. 1088 КВІТ \$100.00
на сто доларів, котрі місц. уряд
брат. сьв. Івана Хрестителя від-
226. отримав за похор. кошта з
посмертної запови по Матвію
Стофк з Головної Каси Руско-
го Народного Союзу в Америці.
E. Hammond, Ind. 26. окт. 1909.
Володислав Семаш.

Свідки:
J. V. Stodola,
Іван Пап.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.
Відділ число 67.
Гр. Павук предс.,
Ст. Когутанич секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союзу.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Во-
лодимира, від. 162. Р. Н. Союзу
подає до відомости, що мітинг
відбуде ся дня 21. листопада
1909 в церковній галі зараз по
Службі Божій. Кождий член обо-
в'язаний на сей мітинг явити ся
і свої залеглі довги вирівнати.
На місячній мітингу з дня 17-го
жовт. 1909. запала слідуюча у-
хваля: „котрий член не явить ся
на мітинг, заплатити 25 ц. карі.
Іван Богущкий секр.

TERRYVILLE CONN. бр. сьв.
Арх. Михайла, від. 54 подає
до загальної відомости, що буде
приймати нових членів без
вступного до братства, а до Р.
Н. Союзу після статутів в міся-
ці жовтня і листопаді. Просимо
всіх братів Русинів з Тервил
прийти на ті два мітинги і при-
ступити як найчисленніше в
члени.

**М. Бобик прд.,
Ф. Лига кас.,
Юрій Ціхонь секр.**

ELIZABETHPORT, N. J. бр.
сьв. Арх. Мих. від. 142 подає до
загальної відомости, що в місяцях
падолиста і грудня буде прийма-
ти нових членів до брат-
ства без вступного.

С. Байтал секр.

TRENTON, N. J. від. 245. бр.
сьв. Ап. Петра і Павла подає до
відомости що мітинги відбува-
ють ся в 3-ту неділю по першій
в Ганчак галі під ч. 1893 Broad
str. Піврічний мітинг відбуде ся
21-го листопада о годині 2-ій по
полудни. Всі члени мають явити
ся. Неявивший ся член підлягає
карі 50 цт. урядник і дол.

**П. Черкас предс.,
П. Бірган кас.,
Г. Собко секр.**

BUTLER, PA. бр. сьв. Арх.
Мих. від. 67. подає до відомости,
що дня 21-го листопада відбуде
ся річний мітинг. Початок о 1-ій

год. по полудни в галі під цер-
квою, Пірс стріт в Бутлер, Па.
Справоздане касове і вибір но-
вого уряду. Кождий член безу-
сільно мусить явити ся і вирів-
нати свої залеглості, бо в про-
тивнім разі зістане виключений
з братства і Р. Н. Союзу. Неявив-
ший ся член на річний мітинг
заплатить 50 цт. а урядник і дол.
кари. Нових членів в місяцю
Новембрі буде приймати ся без
вступного.

**Грп. Павук предс.,
Іван Бунгар кас.,
Стеф. Когутанич секр.**

NORTHAMPTON, PA. брат.
Успенія Пресв. Богор., від. Р.
Н. С. 33 подає до відомости, що рі-
чний мітинг відбуде ся 28 падо-
листа: кождий член мусить яви-
ти ся, неявивший ся буде кара-
ний після статутів. На тім мі-
тингу буде вибирати ся нових
урядників.

**Теодор Федько предс.,
Михайл Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцкий секр.**

KINGSTON, PA. бр. сьв. Арх.
Михайла, від. 208. подає до відом-
ости всім своїм членам, що дня 21-
го с. м. відбуде ся посвячене
прапора, патрона братства. Ко-
ждий член під карою 1 дол. мусить
явити ся в означений день о год.
8-ій з рання до церкви та прине-
сти зі собою 50 цт. Рівнож звер-
тає ся увагу членів, щоби точно
придержували ся статутів Р. Н.
Союзу, тому мусять точно плати-
ти всі свої належитості бо в
противнім разі зістане виключе-
ний.

М. Манкович секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв.
Ап. П. і П. від. 146 Р. Н. Союзу,
подає до загальної відомости
всім своїм членам, що річний мі-
тинг відбуде ся дня 21. падоли-
ста с. р. На той мітинг має яви-
ти ся всі свої належитості, бо в
противнім разі буде виключений з
братства і Р. Н. Союзу.

**Ст. Блажовский предс.,
Іван Фаль секр.,
Ю. Шорек кас.**

HOLYOKE, MASS. бр. сьв.
Ів. Хрест. від. 52 звизає всіх сво-
їх членів, щоби кождий вирів-
нав свої залеглості на слідую-
чій мітингу т. с. 21. Nov. бо в
противнім разі буде виключений
з Братства і Р. Н. Союзу.

Член хочайби з найменшим
довгом не буде має права до го-
лосованя при виборі нового
братського уряду на річний за-
сіданню, котре відбуде ся на дни
5. Децембра с. р.

Григ. Гр. Приступа секр.

ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Ар.
Михайла, від. 14. повідомляє всіх
членів, що в неділю, 21. Новем-
бра буде братство обходити
празник свого патрона. Кождий
член має явити ся в церковній
галі о пів до десятої рано з від-
знакою братскою. Котрий не по-
явиться а не зайнятий буде в ро-
боті, або яким важним інтере-
сом, то без жадної вимови запла-
тити 50-цент. карі. Так само за-
платити кару той член, котрий
не принесе з собою відзнаку або
прийде за пізно. По Службі Бо-
жій відбуде ся мітинг на яким
буде приймати ся нових членів
до братства без вступного, а до
„Союзу“ після статутів.

**Ал. Валевский пр.,
Мих. Ридзик кас.,
Григ. Копча секр.**

NEW YORK, N. Y. Тов.
„Просвіта“, від. 204 Р. Н. С. по-
дає до відомости своїм членам,
що дня 20. листопада відбуде ся
місячний мітинг точно о год. 8.
вечером в галі 45 Ave. В. Ко-
ждий член безусловно мусить я-
вити ся і вирівнати свої залегло-
сти, бо в противнім разі зістане
виключений з товариства і Р. Н.

Союзу. Неявивший ся член за-
платить кару після статута. Но-
вих членів в місяцю листопаді
буде приймати ся без вступно-
го а до Р. Н. Союзу після ста-
тута.

О. Шеремета секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О.
Ник. від. 92. подає до загальної
відомости, що буде приймати
нових членів до брат. без вступ-
ного в місяцю Листопаді і Груд-
ню. Мітинги відбувають ся дня
21. Листопада і 19 Грудня в га-
лі Jones Hale Grow st.

Й. Сенюк секр.

NORTHAMPTON, PA. подає
ся до відомости всім членкиням
Сестрицтва Непор. Зачатія Пр.
Діви від. 252. Р. Н. Союзу в
Northampton, Pa., що після § 137
статута відбудуть ся вибори мі-
сцевого уряду на рік 1910 дня 5.
грудня 1909 в церковній галі.

Неявивша ся членкиня запла-
тити карі 50 ц. а уряднички по
1 дол.

**Меланія Кравчишин предс.,
Анна Сенюк секр.**

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ
як пошукowania знакомих, оголо-
шення балів, представлень, сход-
ин і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба приси-
лати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
відбуде ся 20-го с. м. заходом бр.
сьв. Ів. Хрестителя, від. 18 Р. Н.
Союзу в Concordia Hall, (3-rd
str.) Seymour, Conn. Початок о
5-ій годині з вечера. Вступ 25 ц.
від особи. На бали буде прийма-
ти ся нових членів до Бр. і Р.
Н. Союзу від 16 до 25 літ без
вступного, а від 25—35 за поло-
вину вступного. За забаву ру-
чить

Балевий Комітет.

БАЛЬ
В PERTH AMBOY, N. J.
Дня 23. Нов. с. р. в вісторок
відбуде ся Баль парохіальний
на дохід галицької Церкви У-
спенія Пр. Д. Марії. Перед ба-
лем місцевий кружок драматич-
ний відіграє веселе представле-
не театральне:
„МУЖИКИ
АРИСТОКРАТИ“.

Галія п. Нікодіма ч. 756 State
st. Початок о г. 7.30 веч. точно.

Приходять Брати Русини так
місцеві як і замісцеві, а перед
надходячим постом забавите ся
знаменито а на представленю
успієте ся до волі.

Всіх щиро-серечно запрошає
Комітет церковний.

**ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ
БАЛЬ**
устроєє Комітет шкільний
на дохід Руської школи на
горі міста в Нью Йорку в
суботу, дня 20. листопада
1909, в Галі п. Мигалика,
число 1341 межі 71 а 72 ул.
в НЬЮ ЙОРКУ.

Початок о годині 7-ій ве-
чером. Вступ від особи 25
центів з гетьчечком.

На сей баль запрошує ся
всіх чесних Русинів так з
Нью Йорку як і околиці тим
більше, що сей баль не бу-
де ані на дохід братства,
ані ніяких людей визиску-
вати, але на добре діло, на
школу.

Бара своя тож і буде ся
при чім забавити.

Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
ВРАЗ З ПРЕДСТАВЛЕНЕМ
уряджує братство сьв. Арх.
Михайла, від. 209 Р. Н. Со-
юза дня 22-го листопада
с. р. в галі п. Кіша в
Carteret, N. J. Початок о
год. 6-ій вечером. Вступ:
муштина 25 цнт., дівчата
даром. Запрошає усіх як
найсердечніше

Комітет.

**ВЕЛИКИЙ
ПАРОХІАЛЬНИЙ БАЛЬ**
відбуде ся 25-го Новембра
в McKEESPORT, PA.
в німецькій галі (German
Militar Hall) при White Str.
на дохід гр. кат. церкви
сьв. Ів. Крестителя. Музи-
ка знаменита, буфет добір-
ний. Вступ: муштина або
пара: муж і жена 50 цнт.,
жінчини самотні 25 цнт.
Початок точно о 7-ій год.
вечером. Забава потреває
до рання. Запрошає ся всіх
Русинів місцевих і з дооко-
личних плеязів. Перед за-
пустами добра нагода заба-
витись.

Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроєє
брат. сьв. Фльора і Лавра
в ПІТСБУРГУ
в Галі „Просвіти“ на 7-ій
улиці дня 25. Новембра в
четвер на Thanksgiving Day.
Початок о 4-ій годині по-
полудни. Вступ від пари
50 центів, сама жена 25 цт.
Запрошаємо всіх чесних
Русинів.

Рада Братства:
Теод. Гут, пр.
Дашинець, кас.
П. Кульчицький, с.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроєє Братство сьв. Арх.
Мих. від. 142 в суботу, дня
27-го падолиста 1909 р.
в галі д. М. Чучака (J.
Ciurczak) на розі South
Park & Front Str., Eliza-
bethport, N. J.

Початок о год. 4-ій попо-
лудни. Музика знаменита.
Вступ для муштин 25 цт.,
для жінчин безплатно. Всіх
серечно запрошує

Комітет.

**ВЕЛИКИЙ
ПАРОХІАЛЬНИЙ БАЛЬ**
на дохід руської гр. кат.
церкви сьв. Ап. Петра і П.
в JERSEY CITY, N. J.
відбуде ся на Thanksgiving
Day дня 25. листопада в
Elks Assembly Hall, 188
Grand Str. Початок о год.
2-ій з полудни. Грати буде
славна руська оркестра.

О добр. напінки і сьвіжі
перекуси постарає ся ба-
льовий комітет.

Незабудьте, що се буде
остатній день м'ясиць пер-
ед наближаючим ся по-
стом.

Вступ 25 цнт.
Всіх Русинів і Русинок з
Джерзі Сіті і околиці за-
прошає усердно

Комітет.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
З ПРЕДСТАВЛЕНЕМ
уряджує братство сьв. Во-
лодимира від. Р. Н. С. 162
в Scranton, Pa. дня 25-го
падолиста с. р. (на Thank-
sgiving Day) в Мювик галі
213 Lackawanna Avenue.,
Scranton, Pa.

Початок балю о год. 12-ій
в полудне. Вечером віді-
грають члени „Читальні ім.
Мир. Січиного“ теа-
тральну штуку
„ЩО СВАТ“.

Початок представлення о
год. 8-ій вечером. — Вступ
на баль і представлення 50,
35 і 25 цт.

Просить ся Русинів Скре-
нтонських і з околиці о чи-
сленну участь.

Комітет.

**ВНЕ е тут
Налендар на рік
1910**

Календар Загальний з мно-
гими образками в твердій
оправі 90 ц.

Календар Місіонара 30 ц.

Календар підручний 10 ц.

Замовляйте у:
Ruthenian Book Store,
439 N. 6-th Ave.
SCRANTON, PA.

ОГОЛОШЕНЕ.
Потрібно сей час дякуючи-
теля: Вимагає ся від него:
1) Точного знання співу цер-
ковного і уставу. 2) Заложення
хору і провадження школи вечір-
ній в руській мові. Платня \$35.00
помешкане доходу. Кандидати
на сесю посаду надішлють прось-
бу поперту документами, (свід-
дствами) про долученю марки
почтової на відповідь.

Голоситись на адресу:
Rev. V. S. Hryvnak,
Box 182, Ramey, Pa.

КОНКУРС.
Руська гр. католицька Церков
в Troy, N. Y. потребує сейчас
дякуючителя. О ту посаду мо-
жуть старати ся лише ті канди-
дати, котрі суть добре обізнані з
провадженням хору церковного і
світського. Рівнож вимагає ся
точного знання ірмольогійного
співу. Пенсія (на разі) \$35.00 і
доходи, як також осібне винаго-
ржене за проваджене школи
неграмотних. Зголошувати ся на
адресу:
Greek Catholic Church Office,
442 2-nd str.,
Troy, N. Y.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ
знаючий провадити школу дітей,
хор і розуміючий ся на діяквстві
пошукує місця. Обійме посаду
від нового року. Ласкаві зголо-
шення просить ся слати на ад-
ресу:
Peter Kiryluk,
439 N. 6-th str., Scranton, Pa.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ
дівчини в віці від 17 до 19 літ, о-
бряду гр. кат., письменної по-
шукує 24 літній молодець родом
з марамарошської столиці, маю-
чий ускладаних 600 дол. Писа-
ти залучаючи фотографію до:
John Debetka,
Box 140,
Epton, Pa.

**ВІД ДИРЕКЦІЇ „РИЗНИЦІ“
В SHENANDOAH, PA.**
В Шенандоа, Па. заложено
при церкві сьв. Михайла велику
торговлю церковними річима
під назвою
„РИЗНИЦЯ“.

„Ризниця“ містить ся в ста-
рій церкві на W. Centre St., а
побіч готівих річей, як делові,
евангелій, стихарів, чаш і т. д.
буде також робітня на замове-
не; також різноманітне світло
церковне на складі.

Просимо в кождім случаю у-
давати ся до „Ризниці“ в She-
nandoah, Pa. Цінники вишлемо
до всіх парохій в короткім часі.

Адреса:
„Ryznycia“
114 Chestnut Str.,
Shenandoah, Pa.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС
старшої жінки до веденя дому
св'ященника. Зголошення прий-
має редакція „Свободи“.

РУСИНИ! Спмагайте своїх Ру-
синів. — Посилайте гроші до
краю, купуйте шифарти в
Руській спілці RUTHENIAN
EXCHANGE CO., 184 HUD-
SON STR., NEW YORK. У-
давайте також до неї в спра-
вах ґрунтових і військових,
котрі ся Спілка точно вико-
нує.

1910 КАЛЕНДАРІ 1910
Загальний великий в пересліжку 90 цт.
Всі руські календарі замовляйте в
Kuybary Nowosty, Box 21 S. Pittsburg, Pa.

„Гайдамаки“
МІСЯЧНИК
Передплата на рік 1'00 долар.
В Австрії і Росії „150. доларів.
Адреса: „Найдамаки“
639 East 11 Street,
New-York N. Y.

Такого еще не бувало!
небавом виїде з друку
Календар-Провідник
на рік 1910
після нового стилю
Ціна в гарній оправі 35 цт.
Агентам і книгарням опуст.
Замовляйте завчасу!
Eugene Hwozdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

Що Ви читаєте?
Найкраще вжиткуєте свої вільні від
праці години, коли будете читати
Популярно-наукові книжки
Час — то гроші; знання — то сила!
КУПУЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!
Про Святий Божий, астрономія 365 обр. 35 цт.
Про Небо, 2 частини 35 цт.
Про Автономію України 20 цт.
Начерк Іст. Українськ. Літератури 80 цт.
Чернігівка — Буващина 228 стор. 50 цт.
Петро Сагайдачний 25 цт.
Перекази Старинного Світа 20 цт.
Про Канаду — яка се земля і люди 10 цт.
Праця та Капітал 10 цт.
Про укр. Козаків, Татар та Турків 10 цт.
Кайдашева Сім'я 30 цт.
Сара Кру 15 цт.
Захар Беркут 75 цт.
Лис Микита 50 цт.
Заверуха, в 2-х частях 40 цт.
Тисяч і одна ніч, арабські казки, 3 частини 2 дол. 25 цт.
Український Декламатор:
Досвідіти Огні — Поемі і Прови 1 дол. 50 цт.
Пісні про Канаду і Австрію 40 цт.
Домашній Писар — збори листів руських і англійських 35 цт.
Учебник англійської мови в граматику і словарем, 380 сторін великого формату 1 дол. 50 цт.
Історія Літератури в гарн. оправі 2 дол.
Пішіть ще днесь за нашим загальним каталогом. Маємо найбільший склад найдешевших книжок в Америці.
Цінуємо посилання даром.
RUSKA KNYHARNIA
435 Selkirk Ave., Winnipeg, Man., Canada

ГАЙДАН, СЕВЕР
Руський фотограф
Виконує фотографії в різних
вишесних фарбах. Побільше
на великі образи і малює по
дешевій ціні.
Haniak Studio of Photography
613 Carson. Str.
S. S. Pittsburg, Pa.

Читайте!!
Братства потребуючі від-
знаків, фан, печаток і т. д.
парохії потребуючі річчій,
як фелон, ризи, плащаниці
і т. д. звольте писати на
адресу:
P. V. TKACZ,
353 E. 72d Str., NEW YORK, N. Y.
Плащаниці продаємо від
9.00 дол. і вище.
Олійні образи, малювані
на полотні в ціні 7.00 дол.
і вище. 45—46

Руський лікар зі старого краю
Др. М. Висоцький
Спеціаліст в мужеских, жіно-
чих і диточих недугах.
Година урядові: 8—9 ра-
но, 1—2 по пол., 6—8 з
вечера.
Office 142 Ferry Str.,
NEWARK, N. J.
ГОВОРІТЬ ПО РУСЬКИ!
Накладом „СВОБОДИ“ випили
Папері листові
окрашені гарними вінітами і пор-
тетами наших руських геніїв —
Продаж друкарня „Свободи“ по
ціні 60 цт. за 25 штук.
СВОБОДА,
184 Hudson st., New York.

Книжки
які можна дістати вскладі кни-
жок „Свободи“:
Америка 15
Ангел та пустельник і т. і. 15
Борба клас і чому бобітники
організують ся 15
В Старім і Новім краю 25
Гріхи мільйонерів і т. п. С. 7. 15
Що з історії православної
місії в Америці 10
Що про звійнята 30
Іві левади і т. п. С. 5. 15
Іорога любові, то Бога до-
рога, С. 6. 15
Імігрант 15
Жовнір 10
Журавлі 10
Житє, зарібки, організації і т.
п. в Спол. Державах 15
Ісмельне питанє 15
Іуб за зуб 10
Історія Русі з образками .. 10
Капітал і праця 15
Книжка рахункова 50
Казка про Жидів 15
Многострадалий народ, о-
гляд історії українського
народу 20
Навернений Грішник 20
Народний рух австро-угор-
ських Русинів 15
Новий Завіт 35
Образки і загадки 10
Оповідання 15
Про відступників від рос.
православ'я 10
Про нутро землі 25
Підземні скарби 25
Покуса 10
Про кінець світа 15
Прасити 15
Розмова Поляка з Русиним .. 10
Смерть 10
Стародавні казки та оповіда-
ння 15
Степові люди 15
Страйк 20
Стріляй на смерть, робітнича
драма 15
Товариска ворожка 15
Унія в Америці 20
Хто з чого жие 15
Які то є люди на землі, а 20
образками 50
Як мужик ходив до царя
правди шукати 15
Через кордон 15
Руско-англійський тлумач ... 60
Польско-англійський тлумач . 60
Молитвенники в красній оправі.
Бог Надежда моя \$2.50
Хліб Душі 2.50
Druh Duszi 1.50
Druh Duszi (в звич. опр.) 75
Молитвенник малий 1.50
Вінець 1.50
Зборник 2.30

Також можна дістати:
Книжочки колекторські цер-
ковні 10
Книжочки Братські 10
Метрики хрещення 3
Метрики шлюбні 3
Метрики смерті 3
Помяник померших душ 10
Пішіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

Русини Пітсбург'а і околиці!
Чи Ви знаєте, що
German Savings & Deposit Bank
на розі 14-ої і Carson ул.,
South Side,
Pittsburg, Pa.
є найбезпечнішим банком? Не
знаєте, то загляньте до справо-
здає стейтських контролорів,
що узнали наш Банк за один з
найсолідніших і найпевніших
в Пенсильвенії. Маєток 5,000-
000.00. Платимо 4 проц.
Шиферти на всі лінії. Висил-
ка грошей, справи нотаріальні,
військові і т. и.
Й. Е. Рот, преде,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бузак, ур. бавку.

Свій до свого!
Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всі до одного!
Чужих усіх поминайте,
Тільки свого підпірайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бізнесі все утичний —
Хто-же хоче більше знати,
Прому прийти й переконатись.
Горівки найлуччі має,
Бо аликів овець не тримає.
И так віску, комовицю,
Для всіх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінька солоденька;
Вина рівнож всі хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво свіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є пугара, щоб курити
Лаш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджають
Най сей адрес памятають:
Trof. Mamrosch,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J.

Один новий руський адвокат і нотар
на цілу Америку
Донтор чупна
ЮЛІАН ЧУПНА
Консулярний комісар.
Полгоджує всі справи в Галічці
Процеса спадкові і ґрунтові. Відбер-
грові від довжиків. Справи військові.
Споряджує контракти, повномочія і ве-
нші документи. Перепроводжує ітабу-
ляції і всі виписи гіпотечні. 9
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштовий: JULIAN CZUPKA, LL. T.
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвишка
і нерозділені зиски \$93,000.00.
Заснований 1864 року.
Проводить загальний банко-
вий бізнес. Видає міжнародні
моні ордері, драфта і лас
гроші до всіх частин світа, по-
значає гроші на реальності. Де-
позити сего банку подвоїлись
протягом останніх 5 літ і вино-
сять тепер около \$500,000.00.
Гроші пересилає через фір-
у Knauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ
шашлі, шапки, відзнаки,
хоругви, уніформи.
Ціни і пробає всесла-
даром.
Можете писати до нас по руськи,
словами або польськи.
В. Н. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAN, PA.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2-ої до 4-ої полп.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old one 1269—B.

ДАРМ одна пачка славних ліків
„GALEN“
Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ вилічили тисячі людей, вони ви-
лічать і Вас. Пощо платити великанські суми грошей за ліченє, на-
коли Ви можете вилічити себе самі.
Пришліть свою точну адресу, імя і прозвіско, а ми Вам ви-
шлемо відвратною поштою пробний лік „GALEN“ цілком даром.
1. Rumatina лічить ревматизм, невралгію, пухлину і т. и. не-
дуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.
2. Persola лічить болізни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Ці-
на 3 дол. Прібка даром.
3. Fortola — патентований лік для нервозних, ослаблених та
утрачених полові сили. Ціна 5 дол. Прібка даром.
4. Spanginola вилічує малярію, пропасницю, лихорадку, ма-
локровність, біль носа, очей і горла. Ціна 4 дол. Прібка даром.
5. Asmola лічить зі знаменитим успіхом всі грудні болізни, як:
чахотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Прібка даром.
6. Vigola вилічить в короткім часі гемороїди і затроєне крово-
Ціна 3-50. Прібка даром.
7. Nemoga знамените средство проти гемороїдів, викидів і т. п.
недуг. Ціна 3 дол. Прібка даром.
8. Megrota цілком лічить сифіліс трипер і рани на тілі. Ці-
на 3 дол. Прібка даром.
9. Pelocresce являє ся хорошим ліком проти випадання волос-
і болю голови. Ціна 3 дол. Прібка даром.
10. Profilacta в короткім часі вилічує жіночі недуги, як неплод-
ність, нерегулярні періоди, білі уплави і т. п. Ціна 3 дол. Прібка
даром. Адрес:
GALEN CHEMICAL CO., 2127 Broadway, New York 44-47

ЖЕЛІЗНИЧІЙ
ГОДИННИК для
мужин і жінок, накручує
ся без ключика,
поволоочуваний, є
гваранцією на 20
літ, подвійні ку-
верти красю вири-
зані. Ходить без-
услівно точно та
спеціально зробле-
ний для людей, котрі роблять при
жизненні, і гварантує ся на 20 літ. Не-
вичайна нагода. — Ми вишлемо сей
годинник на кождо адресу за посліпла-
тою (C. O. D.) \$5.75 і за вворотом пере-
сылки, а тим правом, що кождий може
його оглянути, і если йому не подобає
ся — то тоді не потребує платити ані
одного цента. За такий годинник у пів-
ного купця треба заплатити 35 дол.
Дуже гарний 14 кар. золотом поволо-
очений ланцюшок в дармовісом — додає
ся даром до кождого годинника.
Excelsior Watch Co.,
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS,
BANNERS, & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO
Найбільша чесько-словенська
і християнська фірма
прапори, гуаники, братські
відзнаки, шапки
та усі річи потрібні для братств в
Америці
ЕМІЛЬ БАХМАН
580 So Centre Ave., Chicago, Ill.
Пішіть по наш великий, 60 сторін
числячий каталог, в яким містять
ся також сотні похвальних листів
від всіх славянських братств в Аме-
риці. Пішіть до нас по словенськи
або по руськи — як хто уміє. Зна-
ємо по руськи читати але відповіда-
ти будемо по словенськи. 50—

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"
Сильні місяні нічо Вам не по-
можуть, наколи Ви терпите на
Ревматизм. PAIN EXPELLER силь-
но атараний сейчас привнесе Вам
полегшу і усуне причину болі-
зні. — В ціні по 25 цт. і 50 цт.
по всіх друторгах.
F. Ad. RICHTER & CO.
215 Pearl St. New York.
Позір на охорону
марку „Котвиця“!

МЕТАЛЕВІ
ОБЦАСИ
і ЗАПЯТКИ
Зробле-
ні з сталі
Для майнерів, каме-
нярів, фарперів і всіх, що
роблять при тяжкій роботі.
Піддержують стоцу. Зроблять
ваші черевки як нові. Легкі до
прикріплення. Шпелі вам їх нало-
жить. Купите їх у вашого про-
давця робіт. Суть легкі від шкі-
ри, і ніколи не вичають ся.
Пішіть по ціниці.
UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна газета.
Виходить в Філадельфії кождого місяця, подає
гарні науки духовні і відомості зі світа. В „Душ-
пастир-и“ друкують ся важкі для всіх оголошеня
гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і
жартів веселих та сьмішних, і красних образків.
„Душпастир“ всім подобає ся — всі его хвалять.
Коштує на цілий рік так тут в Америці як і
до старого краю всего лиш \$1.20.
Читайте, що пишуть за „Душпастир“:
Sanoa, Sask., Canada, Март 29, 1909.
Всемна Редакция Душпастира! — ...Признаю Вам щиро правду,
що мійка часопис так не вдовольня мене, як ся наша, дорога часо-
пис „Душпастир“... Ся часопис то єсть так, який в дуже сильну по-
сугу, легкий, манний дощ... Незай засіле благодать Божа над сим
початком так гарного і святого діла! — З поважанем Олекса Хабун.
Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастира“, май-
же що дня. Тож вмовляйте „Душпастира“ чим-ськоше для себе і для
Ваших своїх і знайомих тутки і в краю.
„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хаті.
Гроші на „Душпастир“ треба посилати (най-
ліпше поштовим моней-ордером) на імя:
Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

**Найліпша нагода, яка коли
небудь була, предкладає ся
тепер Русинам в Америці!**
14-карт. золотий годинник, крас-
но риті окладники (жеський або му-
жеський), в двома окладниках, ви-
сокої вартості, американський осе-
редок, виновнений дорогим камі-
нем, гварантований на 15 літ, вар-
тості 14 доларів.
14-карт. золотий ланцюшок,
гварантований на 3 літ.
14-карт. золотий перстень (з
Вашим іменем) гварантований на 3
літ.
Ціна тих 3. предметів витосить 18
дол. 25 цт. а написано на окладниці
на кождім годиннику „Памятка в
Америці“ подібно як на ілюстрації.
Прішліть нам 4 долари 74ц. за всі три пописні предмети.
Наколи всі ті предмети не були такі, як тут описано, то зверніть
їх нам, а ми звернемо Вам гроші. Сю звязку ціну, яку даємо тепер,
даємо тільки на першій Ваш ордер, щоби Ви ліпше познайомили ся з
нами. Прішліть нам 24 цт. наперед (почтовими марками по 2 цт.), а
решту 4 дол. 50 цт. заплатите на експресовій офісі, наколи всі річи
припадуть Вам до вподоби і коли перепадет їх. Ви можете дуже легко
продати їх за три рази більшу ціну як Ви нам платите. — За 6 годни-
чків, 6 ланцюжків і 6 перстенів 25 дол., 1 дол. наперед, а решту 24
дол. C. O. D. на експресовій офісі по огляненню річей.
Agents Wholesale Watch Co.,
190 West Broadway, Dep't 52, NEW YORK, N. Y.

Позір, Братя Русини! Я виробляю з найліпшого мате-
ріалу за найнижчі ціни
**Братські шапки, Відзнаки, Лиси, Брощки, Фани, Хоругви, Уніфор-
ми, Печатки** всякого рода так для братств, як і для поодиноких осіб.
Продаю майліпші види в життя Ісуса Христа від Рождества аж до
Воснесенія. Продаю тоже книжки до моленя і світські: руські, польські і
словенські по дуже низьких цінах. — Єсьм Русином, а до того членом
Р. Н. Союзу. Проч в чужині! Удайтесь лиш до свого! Як хто знає,
най так пише. За роботу гварантую. Моя адреса така:
Stefan Kalakuka
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Для уживаючих тютюн.
Поможіть нам розпространяти наш тютюн поміж Вашими
знакомими, а дамо Вам отсей фонограф даром.
Се не є жадна лялька, дурничка, яку часто дають другі заведена аю
надгороду, протинно, се є першої класи говорюча машина
фонограф в кождім вигляді.
G166
В кождій час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй
хаті і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди
і оркестрової музики, співів, які чулисте в старім краю, одним словом —
всю, що любите Запайте Вашого купця за „KING“ TALKING MACHINE, а він
Вам скаже, що она коштує 15'00 дол.
Ми хочемо Вашої помочи в розпространенню нашого доброго ви-
бору тютюну до цигаретів і файн. Ми пішлемо Вам кождого рода по-
троха: Австрійського, Боснійського, Герцогівського, Турецького і Росій-
ського вартості 6.00 дол. Ви можете легко розпродати его між вашими
знакомими, позаяк се найбільший тютюн в світі.
Тютюн, до якого всі звикли в Європі і який вони люблять.
По одержанню нашого тютюну запропонуєте його своїм знакомим, если
знайдете его за відповідний. Дайте ім наше імя і адресу і сею дорогою помо-
жете розпространяти нашу компанію. За сю поміч дамо Вам од дармо наш
„King“ Phonograph. Се є правдоподібно тільки одна спосібність, яку коли мо-
жете мати, дістати першої класи говорючу машину без одного цента.
За тютюн рахуємо Вам 6.00 дол. Прішліть наперед 50 цт. марку,
а ми вишлемо Вам до найбільшого Вам експрес офісу тютюну і фонограф; в'єг-
замініте все, ній заплатите, а если знайдете все задовольно, заплатите
на експресі 5.00 дол., а тютюн і фонограф буде Ваш.
Гроші звертає ся будь котрому недоволеному костюмерови. — УВАГА:
Ся оферта буде тільки так довго, доки не задовольняете добре наш тютюн,
вадля того радимо Вам не відтягати ся в ордерами, если хочете мати наш „ла-
реманій“ фонограф. Адреса:
Europe Tobacco Co., 33 Leonard Str.,
Dep't 52. NEW YORK CITY.

Гомстеди!

ДАРМ Фарми

Гомстеди!

в старім Мексико

на границі Злуч. Держав.

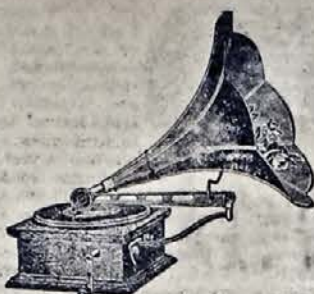
Повітря наліфорнійське, вода здорова, земля чорна, управна, ірригована, жнива два рази до року.

Ближших інформацій уділяє:

The Mexican Government Land Syndicate,

Box 194,

Del Rio, Tex.

Спеціальна оферта.

Саме тепер графлясь Вам рідка нагода купити „Globe“ ФОНОГРАФ разом з 12 різними співачками по ціні лише: \$14.75.

Так приступну оферту даємо тому, бо хочемо загаль зацікавити з нашими новими українськими рекордами. На обох сторонах плити єть відмінні зняти (аісн). Наш „GLOBE“ фонограф є прекрасно полерований, з машинерією першорядної конструкції, з трубою цвітисто приробленою і з плитою 10 цаловою.

Жадайте нашого Каталогу українських і польських рекордів 10 цалових в ціні 65 цент за штуку. Если Вам наш товар не до вподоби, вертаєм гроші назад. Прому писати польськими буквами.

Globe Record and Supply Co.,
213—215 East 4th Street, NEW YORK, N. Y.

Одинона вірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишнолений друкарський персонал, посідає найновіші машини, ян тожє ріжнородні гарні черенки і прикраси.

Виконує

всяні друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як тожє Віділи і члени Р. Н. Союзу повинні в всяких друкарських роботах удавати ся лише до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Як подорожує цар?

Последну подорож до Італії відбував цар як в'язень своїх учинків, як такий, котрий в кождім прохотім добачує убійника, в кождій страві отрую, а в кождій партитурі пекольную машину. Зарядження, які пороблено в Раконіджі для безпечности царя, переходять всякі поняття. З кожних трьох людей, які находити ся в містечку в часі царської гостини, було все двох вояків або поліційників. Притім не числено кількох соток російських детективів. Чужинці не сміли до містечка взагалі наблизити ся а Італійці мусіли свою присутність основно оправдати документами. Не лише гостиниці і готелі були від гори до споду обсажені поліцією, але і приватні доми мусіли цілковито віддати ся поліційній службі. Королівський замок окружений парком а парк високим муром і находити ся яких п'ятьсот метрів від залізничної станції; однак і се віддалене зменшено на яких 300 метрів приладженням спеціального входу. Повіз, який мав цар з італійським королем, ескортували з переду дві шкадри кавалерії а позаду одна шкадри. Сороч найбільших і найсильніших людей з гвардії короля Віктора Емануеля окружили повіз а шпалір по боках творили війська і поліційники, уставлені у вісім рядів. Здовж залізничної лінії від італійської уліці до Раконіджі уставлено більше як 25.000 війська. Зі всіх італійських міст стягнуто поліційних урядників і війська, котрі розміщено в Турині та численних менших містах. — Поліційний шеф Росії, що відповідав за безпечність царя в Італії, мав під своєю командою 1800 детективів і 2000 поліційних урядників. Довкола Раконіджі уставлено військовий кордон. Всі мешканці міста Раконіджі заосмотрено в легітимаційні карти з фотографіями. Ніхто не смів без такої карти рушити ся по місті. Хто не мав легітимації, того сейчас видалено. На журналістів звернено спеціальну увагу і кожного з них супроводжав на кождім кроці один детектив. Всі склепи з оружьем були замкнені а в інших склепах уміщено по двох жандармів. Хто мав дозвіл на ношенє оружя до польованя, мусів сей документ на час царської гостини зложити в поліції. Вікна приватних домів, положених при дорозі, котрею їхав цар, обсадили детективи. Кожний комин, кожду газуву руру, кождий електричний дріт в палаті сторожили узброєні поліційники. Страви для царя розлідували наперед старанно хеміки. Крім нумерованих і фотографованих кухарів ніхто не смів наблизити ся до королівської кухні. В безпосередній околиці Турину було 20.000 піхотинців, 2000 кавалерії і 600 військових біциклістів. Вершок осторожности проявив ся при виведеню артистів для розривки царя. Італійський король взагалі був в клопоті, яку розривку зробити для царя, але все таки прийшов до переконаня, що продукції композитора Масканія, пані Фарнеті, пані Парсі і панні Тітті Роффо можуть уприємнити вечір свому гостеві. Однак виразно заборонено їм брати з собою власні партитури. Женщини не сміли в замку передати ся, отже мусіли приїхати з Турину до Раконіджі в концертній туалеті, значить в найбільшій декольте, бо заходила оваба, що під корсетом могли перепачкувати ще бомбу, або що. Справді треба даувати ся, що дотичні артистки з почутя людського достоїнства не запротестували против такої контролю. На залізничній станції відобрали їм навіть ручні тюрбинки, а навіть стягнуто верхники... Само повитанє царя випало доволі оригінально. Дзвони містечка заграли піємонтську привітну мелодію. Серед тих звуків на станцію заїхали чорні вагони царського поїзду. Орchestra заграла російський гимн. Цар в зеленім мундурі гвардії преображенського полку та круглий шапочці на голові вийшов з вагона. Виглядав марний, блідий і сильно постарілий. Італійський король повитав його і оба монархи сіли до повозу, щоб серед ліса багнетів сховати ся в королівській палаті.

НА КОЛЯДУ!

Же терайте чудової нагоди! Лишень короткий час, щоб поділити наші славні екстракти, за помічю к-трих можна самому зготовити смачні лікери. Ми приготували гарну несподіванку для наших Впов. Покупців. Наші Екстракти єть великою новотою, подаваною тільки нашою Компанією **INTERCONTINENTAL EMULSION EXTRACTS.**

Зготовлене лікерів з наших Славних Екстрактів є вельми легкою річю. Щоби познакомити наших Вп. Покупців, що ми — **одиної фабриканти** тих Всеєвітних Славних Екстрактів, а хочаби показати, що всі другі єть тільки наслідувачами, тому маємо честь усею нашому загальному, живучому в Злучених Державах предложити слідує:

Висилаємо всякому 2 пакки висше описаних славних посорттованих Екстрактів, з яких дасть ся зробити найкращим способом 24 літрів хороших і смачних лікерів, ріжних смаком, якістю і чистотою першим сортам імпортованих французьких лікерів.

Крім того даємо слідуєчі хороші а рівночасно і практичні дарунки: **Елегантний зимовий одяг, складаючий ся з сурдуга, камізолюк і штанів Гарантований годинник, елегантну лісочку** лишень за

Виберіть ріжні роди
**РУМ
КОНЯК
ГОРІВКА
ВИШНІВКА**

\$6.50

з слідуєчих Екстрактів:
**БОРОВИЧНА
БЕНЕДИКТИНКА
АБСИНТ
АЛІШ і т. д.**

Замовляйте скоро через Money Order або реджістрованим листом разом з шістьма доларами і п'ятьдесятьма центами, а ми відворотно вишлемо Вам поштою 2 пакки екстрактів, одяг, гарантований годинник і лісочку. — Пишіть до

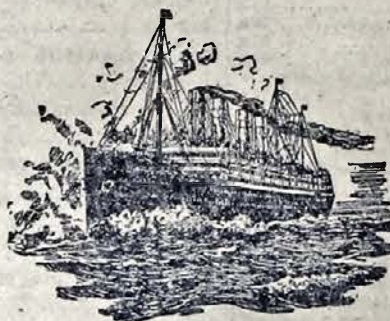
INTERCONTINENTAL CO.,

1777 BROADWAY,

NEW YORK, N. Y.

Не висилаємо за посліплатою або так звинио С. О. Д.

Руска
Агенція
Кора-
бельна
і Пере-
силка
Грошви

з кав-
цією
15.000
доларів
і на кон-
тралю
Стейту
Нью Йорк

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слідуєчі справи:

Пересилає Гроші до всіх країв по цінах можливо найташ-ших і як найкорше.
Продає Шифарти на ріжні ліній корабельні до старого краю і з краю до Америки по найташних цінах.
Виробляє повновасти, контракти купна і продажі заосмотрені підписом консуля; перепроводжує великі инчі справи зі судами і старокравними властями.
Пологоджує справи зійснові, як увільненє від асетирунку, війскової контролі, увільненє від вправ і т. п.
Миняє гроші — старокравні на американські і американські на краєві після бжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумористично-сатиричну часопись „ШЕРШЕНЬ“!!! Коштує \$1.50 на рік. — Ану Русини до кого Шершень має летіти?!